

Målnummer:	UM2930-09	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2009-11-03		
Rubrik:	Särskilda skäl att erkänna ett utländskt äktenskap har ansetts föreligga, trots att anknytningspersonen vid tidpunkten för äktenskapets ingående med sökanden var gift med annan person, eftersom det första äktenskapet var upplöst vid tidpunkten för Migrationsverkets bedömning av frågan om uppehållstillstånd.		
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none">• 5 kap 3 § första stycket 1 och 17 a § första stycket 2 utlänningslagen (2005:716)• 1 kap. 8 a § lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap• 2 kap. 4 § äktenskapsbalken (1987:230)		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• MIG 2007:19• MIG 2007:60		

REFERAT

A ansökte den 17 juni 2008 om uppehållstillstånd på grund av anknytning till sin make, den svenske medborgaren B. Paret hade träffats i januari 2008 och gifte sig i Bagdad den 17 januari 2008. Efter äktenskapets ingående levde paret tillsammans i en vecka i A:s hem i Irak. Migrationsverket avlog ansökan den 14 oktober 2008.

A överklagade beslutet.

Migrationsverket bestred ändring och anförde i huvudsak följande. Först måste prövas om det föreligger ett civilrättsligt giltigt äktenskap. En bedömning enligt lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap, IÄL, måste göras. I 1 kap. 8 a § IÄL anges att ett äktenskap som ingåtts enligt utländsk lag inte erkänns i Sverige om det vid tidpunkten för äktenskapets ingående skulle ha funnits hinder mot det enligt svensk lag och minst en av parterna var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige. B var gift med en annan person när A ingick äktenskap med honom. Att en person redan är gift vid ett nytt äktenskaps ingående är enligt svensk lag ett hinder att ingå ett nytt äktenskap. Det föreligger därför inget civilrättsligt giltigt äktenskap mellan A och B. A:s ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd kan därför inte prövas enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 utlänningslagen (2005:716), UtIL. Mot bakgrund av att förhållandet inte har bedömts som seriöst kan A inte heller få uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 3 a § första stycket 1 UtIL.

Länsrätten i Stockholms län, migrationsdomstolen (2009-03-24, ordförande Benson samt tre nämndemän), beviljade A ett tidsbegränsat tillfälligt uppehållstillstånd om ett år räknat från dagen för domens meddelande. I sin bedömning anförde migrationsdomstolen bl.a. följande.

Av 1 kap. 8 a § första stycket IÄL framgår att ett äktenskap som ingåtts enligt utländsk lag inte erkänns i Sverige om det vid tidpunkten för äktenskapets ingående skulle ha funnits hinder mot det enligt svensk lag och minst en av parterna var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige. Av bestämmelsens andra stycke följer att vad som sägs i första stycket inte gäller om det finns särskilda skäl att erkänna äktenskapet. Situationen kan i vissa fall tänkas vara sådan att det inte framstår som rimligt att vägra ett erkännande.

Som exempel kan nämnas fall där ett tvegifte följts av att det tidigare ingångna äktenskapet upplösts. Det saknas då normalt skäl att vägra det senare äktenskapet erkännande. Frågan om erkännande kan bli aktuell först lång tid efter vigseln. Har parterna efter något eller några år inrättat sig efter att de är gifta kan det utgöra skäl för erkännande. Presenterar parterna uppgifter som visar att ett vägrat erkännande skulle få allvarliga negativa konsekvenser för dem bör det vara något som talar för erkännande. En intresseavvägning måste, liksom i övriga fall, göras med utgångspunkt från omständigheterna i det enskilda fallet (se prop. 2003/04:48, s. 56).

A ingick den 17 januari 2008 äktenskap med B. B var vid tidpunkten för äktenskapets ingående redan gift med en annan kvinna, från vilken han skildes den 25 juni 2008. Migrationsdomstolen konstaterar att det förelåg äktenskapshinder enligt svensk rätt då paret ingick äktenskap. B är numera skild från sin förra hustru och bor inte med henne. Enligt honom själv har han aldrig sammanlevt med sin förra hustru i Sverige. Mot denna bakgrund finner migrationsdomstolen att det föreligger särskilda skäl enligt 1 kap. 8 a § IÅL att erkänna äktenskapet mellan A och B. Mot bakgrund av att B numera är skild från sin förra maka, konstaterar migrationsdomstolen att det inte föreligger skäl enligt 5 kap. 17 a § andra stycket 2 UtIL eller 5 kap. 17 b § UtIL att vägra A uppehållstillstånd. Av 5 kap. 17 a § första stycket 2 UtIL följer att uppehållstillstånd får vägras om äktenskapet ingåtts uteslutande i syfte att få uppehållstillstånd. I MIG 2007:60 konstaterade Migrationsöverdomstolen att när ett civilrättsligt giltigt äktenskap föreligger råder presumtion för att den sökande ska beviljas uppehållstillstånd. Det ankommer på Migrationsverket att göra sannolikt att ett civilrättsligt giltigt äktenskap ingåtts uteslutande för att få uppehållstillstånd i Sverige. Bedömningen ska göras utifrån objektiva grunder och Migrationsverket måste påvisa en eller flera konkreta omständigheter som typiskt sett är ägnade att ifrågasätta syftet med äktenskapet för att bryta presumtionen. I målet har framkommit att A och B träffades i januari 2008 och har sammanlevt en vecka. Migrationsdomstolen finner att parets åldersskillnad på 37 år inte i sig kan föranleda att äktenskapet bedöms som ett skenäktenskap. Med hänsyn till utredningen i målet och vid en samlad bedömning av samtliga omständigheter som Migrationsverket pekat på finner migrationsdomstolen att Migrationsverket inte har gjort sannolikt att äktenskapet mellan A och B uteslutande ingåtts för att A ska beviljas uppehållstillstånd. Hon ska därför beviljas uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 3 § första stycket 1 UtIL. Eftersom paret inte stadigvarande sammanlevt utomlands ska uppehållstillståndet tidsbegränsas enligt 5 kap. 8 § UtIL. Migrationsdomstolen finner att tillståndet lämpligen bör bestämmas till ett år från dagen för denna dom.

Migrationsverket överklagade migrationsdomstolens dom och yrkade att Migrationsöverdomstolen skulle fastställa Migrationsverkets beslut den 14 oktober 2008.

Till stöd för sitt yrkande anförde Migrationsverket sammanfattningsvis följande. Äktenskapet mellan A och B kan inte bedömas vara civilrättsligt giltigt mot bakgrund av 1 kap. 8 a § första stycket IÅL. Det saknas särskilda skäl att enligt andra stycket samma lagrum göra undantag från vad som regleras i första stycket. Enligt lagens förarbeten avses med särskilda skäl att det skulle vara orimligt att inte erkänna äktenskapet. Det har inte visats att det framstår som orimligt att inte erkänna äktenskapet. Enligt B:s egna uppgifter gick hans skilsmässa från den förra hustrun igenom först den 25 juni 2008, mer än sex månader efter att han ingått äktenskap med A. Några gemensamma barn som föranlett provotid finns inte. Det medges dock att det kan vara förenat med svårigheter att få ut en skilsmässa med någon som är bosatt utomlands. Skulle Migrationsöverdomstolen finna att äktenskapet mellan B och A är civilrättsligt giltigt vidhålls att det är fråga om ett skenäktenskap som tillkommit huvudsakligen för att bereda A uppehållstillstånd i Sverige.

A bestred bifall till överklagandet och anförde i huvudsak följande. B har i många år velat leva som alla andra och ha en fru som kan leva med honom och hans barn. B vet inte hur Migrationsverket ska förstå att han behöver en hustru. När inte Migrationsverket accepterade B:s tidigare hustru, åkte han till sitt hemland och träffade och gifte sig med henne. B kan inte bara lämna henne i hemlandet. En kvinna som gifter sig i Irak kan inte skilja sig hur som helst, och om hon skiljer sig tror folk att det är något fel på henne och ingen annan kommer att gifta sig med henne. B besökte henne i Irak i januari 2009 och stannade där tillsammans med henne fram till och med den 31 januari 2009. De företog bl.a. en resa till Iran tillsammans.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2009-11-03, Wahlqvist, Abrahamsson, referent, och Brege Gefvert) yttrade:

Fråga i målet är om A ska beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning till make i Sverige.

Av 5 kap. 3 § första stycket 1 UtIL följer att uppehållstillstånd ska ges till en utlänning som är make eller sambo till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige.

Av 5 kap. 17 a § första stycket 2 UtIL framgår att uppehållstillstånd får vägras i sådana fall som avses i 3 § om ett äktenskap ingåtts uteslutande i syfte att ge utlänningen rätt till uppehållstillstånd.

Rätt till uppehållstillstånd för makar förutsätter ett civilrättsligt giltigt äktenskap i Sverige, varvid det föreligger en presumtion för tillstånd (jfr MIG 2007:19).

Av 1 kap. 8 a § första stycket IÄL framgår att ett äktenskap som har ingåtts enligt utländsk lag inte erkänns i Sverige om det vid tidpunkten för äktenskapets ingående skulle ha funnits hinder mot det enligt svensk lag och minst en av parterna var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige. Av bestämmelsens andra stycke följer att vad som sägs i första stycket inte gäller om det finns särskilda skäl att erkänna äktenskapet.

Enligt 2 kap. 4 § äktenskapsbalken får den som är gift eller partner i ett registrerat partnerskap inte ingå äktenskap.

Den omständighet som skulle ha hindrat äktenskapet enligt svensk lag kan senare ha ändrats så att det vid tidpunkten för bedömningen inte längre finns något hinder. Beträffande det fall att hindret bestått i ett tidigare ingånget äktenskap framstår det inte som påkallat att neka det senare äktenskapet erkännande om det tidigare äktenskapet upplösts. Undantag bör därför kunna göras i denna situation (se prop. 2003/04:48 s. 32).

Migrationsöverdomstolen gör följande bedömning.

A ingick den 17 januari 2008 äktenskap med B, som då redan var gift med en annan kvinna. Vid tidpunkten för Migrationsverkets bedömning av frågan om uppehållstillstånd för A var B:s tidigare äktenskap emellertid upplöst. Särskilda skäl enligt 1 kap. 8 a § andra stycket IÄL att erkänna äktenskapet mellan A och B föreligger därför.

I likhet med migrationsdomstolen finner Migrationsöverdomstolen att Migrationsverket inte har gjort sannolikt att äktenskapet tillkommit huvudsakligen för att bereda A uppehållstillstånd i Sverige.

Överklagandet ska således avslås.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen avslår överklagandet.

Sökord: Civilrättsligt giltigt äktenskap; Skenäktenskap; Tvegifte; Uppehållstillstånd
pga. anknytning; Äktenskapshinder

Litteratur: Prop. 2003/04:48 s. 32; Prop. 2005/06:72 s. 39
